

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 14.

Vtorik 18. Svečana

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorik in petek. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blazniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četrt leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znese 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje., za četrt leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, kateri more po novi postavi frankiran biti.

Vradni del.

12. februarja 1851 bo v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju CXXXVI. del obēniga deržavniga zakonika in vladniga lista, od leta 1850, ki je 16. oktobra 1850 v edino-nemškem izdanju, potem 30. oktobra 1850 v poljsko-nemškem, rusinsko-nemškem in romansko-nemškem dvojnem izdanju na svetlo prišel, v česko-slovensko-in horvaško-nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlan.

Zapopade pod

St. 383. Ukaz ministra notrajnih zadev od 8. oktobra 1850, s katerim se od njegoviga veličanstva poterjena vredba političkih gospok kraljestev Galicije in Lodomerie z vojvodstvom Avšvic in Zator in velikim vojvodstvom Krakavskim razglasi.

St. 384. Ukaz ministra notrajnih zadev od 8. oktobra 1850, s katerim se od njegoviga veličanstva poterjena vredba političkih gospok v Bukovini razglasi.

Dunaj 11. februarja 1851.

Od c. k. vredništva obēniga deržavniga zakonika in vladniga lista.

Nevradni del.

Ali je pametno peneze skrivati?

Visoko c. k. ministerstvo denarstva je z razpisom od 18. prosenca tega leta zaprosenju Ljubljanskiga mestniga odbora, da bi se pretergani denarni listki po 6 in 10 krajcarjev preklicali in za nove zamenjali, kakor tudi da bi se nerabljivi za nove denarne listke tiste baže zamenjali, zadostiti za dobro spoznalo. — Obrok za zameno preterganih denarskih listkov po 6 in 10 kr. je do konca sušca tega leta s tem pristavkam odločen, da se po tem, ko ta čas preteče, pretergani denarni listki pri nobeni javni denarnici ne v plačilo jemati ne za nove zamenjati ne bodo smeli.

Ena nar hujših rev današniga časa so pač naše denarne zadeve. Vse drugo, kar nas tare, bi še priterpeli, tukaj je pa pomoč na naglama silno potrebna. — Kam smo prišli? marsikteri samiga sebe vpraša. — Niso še tri leta pretekla, kar je bilo med občinstvom obilno kovaniga dnarja. Bankovci so imeli enako veljavo kakor srebro in zlato, dostikrat se je zgodilo, da smo morali v denarnicah lepo prositi, da so nam vradniki bankovce namest srebra podali. Kdo je tačas z bankovci srebro in zlato kupoval, da bi ga potler spet drugim za viksi ceno prodajal. — Kaj ne de srečni časi, v kterih so še dvajsetice v mošnicah zvonele, zdaj že dolgo dragih begunk več ne zagledamo. Kako smo pa v to revo zabredli se sploh vpraša. Lahko je odgovoriti, zakaj in kako, pa ni lahko naznaniti, kako bi na bolj pot prišli. Ko so se leta 1848 v hvalo dobrot od miliga cesarja Ferdinanda dovoljenih vstaje in punti začeli, je bilo treba število naših vojsakov množiti, poprejne dolgove pošeno plačati, deržavne stroške pa zavolj političkih zmešnjav povikšati. To je že lepa

bila, davkov manj, stroškov pa več! — V takih okoliščinah je vlada prisiljena bila zavolj manjši škode od narodne banke milijone goldinarjev na posodo vzeti. Treba je pa bilo naše vojsake na Laškim z srebrom plačati, ker bankovci tam niso šli, tedaj je narodna banka tiste milijone v srebru posoditi morala. Komaj se to razglasi, sploh začnejo srebro skrivati, kakor de bi se roparji bližali, komaj de kterimu kaka dvajsetica v roke pride, urno jo zakoplje. Vradniki so hotli plačani biti ko poprej, iz Laškiga in Ogerskiga so davki prav redko dohajali in dolgo časa clo ne, tedaj je vlada prisiljena bila, narodni banki dovoliti, da sme število bankovcov spet z novimi milijoni pomnožiti. Tako se je v narodni banki založeno srebro počasi bolj in bolj pomanjšalo število bankovcov je pa vsaki mesec raslo. Pri takih okoliščinah se je pa v vsih deržavah zgodilo, da goldinar v papirju menj velja kakor v srebru. Take lepe priloznosti ni zamudila vohernikov velika truma in tisti ljudje, ki se vedno uklanjajo zlatimu bogu, kako bi prav hitro obogateli iz drugih hude reve. Kakor gosence drevje objedajo, in pijavke kri iz človeških teles vlečejo, tako hitijo poželjivi gerduni se mastiti od deržavne revšine. Vlado so obtožili, da tako in tako ravna, da ji nič več zaupati ni, da nič za potrebe ljudstva ne skerbi itd. Ona je v odgovor milijone srebra nakovala, vse je zginilo, kakor de bi se sod brez dna z njim polnil. — Neumneži niso prevdarli de s takim obnašanjem vlado podkopavajo, ktera kakor terdna bramba njih na kup zgrabljene zaklade varje, de v roke komunistov ne padejo, to je tistih sladkoustnih zapeljivcov, ki so se si nar ljubši opravilo izvolili — v ptuje mošnje segati. Tako so oslepeni bogatinci svojim nar serditejšim nasprotnikom pomagali in jih podperali. Ne čudimo se, da so ob času neizrekljive zmešnjave prestrašeni plasuni svoje krajcarje zakopavali, jih ropa obvarvati, ker so zdaj in zdaj zadniga dneva Avstrije čakali. Junaska sreča zveste armade jo je pa z božjo previdnostjo drugač obrnila. Naša deržava je hude leta skušnje terdno in stanovitno prestala, nje slava se bolj in bolj po celi Evropi razšira, kakor novi feniz se je prerrojena iz pepela stare vzdignila v čudež vsih deržav. — Bi morebiti zdaj še tak izgovor veljal, da vlada zaupanja ne zasluži. To vunder zdaj nar bolj oslepeni previdijo, da je Avstrije prihodnost bolj zagotovljena, ko kterikrat poprej. Zdaj tedaj le zavolj lakotne dobičkarije ne spustijo dvajsetice in tolarjev spod rok in jim dopade pri prodaji za sto goldinarjev v srebru kakih dvajset v papirju doložit. Vedno jih slišimo kričati in vlado tožiti, zakaj de zmirej večiga števila srebernine in rumenjakov med ljudi ne pošilja, pri tem se pa vunder hvalijo nar zvestejše sinove Avstrije in černijo vsaciga od svobodniga duha vnetiga moža, da je komunist in demokrat. Vlada bi ne ravnala pametno takim požrešnikom v prid srebro kovati, je bolje, da ga černa odeja zemlje pokriva, kakor železne skrinje lakomnih bogatincov.

Še hujšiga zasramovanja vredna je pa druga napēnost. Ne samo srebro in zlato se zakopava, clo iz bakra skovanim krajcarjem ni dano sonēne luči gledati. Vlada je za potrebo ljudstva toliko bakra skovala, da bomo gotovo o kratkim čas doživeli, ki bo ljudem zavolj neizmerniga števila krajcarjev ne majhno nadlogo rodil. Nobeden namreč ni po postavi zavezan več ko deset ali dvajset krajcarjev vkupaj za plačilo prejeti, vsak se bo tedaj branil plačilo, dvajset, trideset ali clo sto goldinarjev v samih krajcarjih prejeti. Kogar imamo zdaj premalo bomo imeli v kratkim preveč. Tako se pa zmiraj prigodi, kadar se kakšna reč lastnimu namenu nasproti obrača. — Takrat bodo pa ravno tisti ljudje tožili, da ne vejo kam bi skovani baker ponasali, ker se ga bo vsak branil. Prosimo naše častite bravce sledeče verstice en malo preudariti. En krajcar našiga dnarja vaga pol lota, en cent ima 100 funtov ali 3200 lotov tedaj 6400 pol lotov. Ako hočem toliko krajcarjev nakupiti, da en cent znesejo, je treba plačati 107 gold. En cent srovinga bakra pa velja 65, k večim 70 goldinarjev. Če tedaj kak plašun našim listkam tako malo zaupa, da bi se bal v kratkim neveljavne cujnice v rokah obderžati naj si raji nakupuje srovinga bakra, bo gotovo pri vsakim centu okoli 40 goldinarjev dobička imel, in ne bo vlado silil prav zastonj iskovanja stroške izdajati. To vunder vsaki razume, da bi bolj bilo srebra, zlata in bakra iz zemlje clo ne izkopavati, kakor že iskovaniga dnarja med ljudi ne pustiti. Naj bi tedaj vsak dobro pomislil, kako nadlogo s takim neumnim ali hudovoljnim obnašanjem vladi, deržavi, bližnemu in tudi samimu sebi dela. To pa zato povemo, deljudje zdaj premislijo, da ko ne bo več pripuščeno, denarnih listkov tergati in če bodo ljudje še tako stiskali, ne bo mogoče malih vsak dan potrebnih reči ne kupovati, ne prodajati.

Melcer.

Austrijsko cesarstvo.

Krajnska.

Ljubljana. (Dalje.) (Začetik porotnih sodb.) Gosp. Dr. Kavčič, zagovornik, se najpred opravičuje, da bode le zato „nagovor“ samo v nemškem jeziku govoril, ker sta že njegova predgovornika načelo ali vodilo zastran enakopravnosti vresničila, ker bi jih nagovori v dvojem jeziku preveč zamudili, in ker se je danes tako kaj malo pravega slovenskega jedra-kmetičkih ljudi-snidlo; pristavi pa, da bode dokazovaje v slovenščini besedoval. Nato pozdravi tudi on z veseljem nove naredbe in razloži, kar tukaj ob kratkem poslovenimo, da je podolgem boju s krivimi predsodki vunder le um zmagal, ter dokaže, pokazavši na staro sodništvo od početka do danes, kako umne so porote, koliko dobro so očitne in ustne obravnave, in kako pametno je, da ni več, kot poprej, en sam človek zatožencov sodnik v dvojem pomenu (zastran krivosti in kazni) in enem njegov zagovornik. — Omenil je tudi

memo grede: „Ni se čuditi, da je bilo na Krajnskem po kmetih dosihmal toliko vbojev; čuditi se je bolj temu, da jih ni bilo še več, ker niso Slovenci do zdaj nobenega slovstva v svojo omiko imeli.“ Pohvalil je toraj „kmetijske novice“ in „slovensko društvo“, ki so si toliko prizadevale in si še prizadevajo k omiki slovenskega ljudstva pripomoči, in sklenil z nado, da bodo k tej gotovo tudi nove naprave veliko pripomogle.

Po končanih nagovorih odidejo od zelene mize deželni poglavar gosp. grof Chorinsky in drugi gospodje, večidel predstojniki kakšne vradnije, ki so bili to slavnost s svojo pričujočnostjo počastili in ostanejo pod predsedništvom g. viteza Kopinita, c. k. svetovavca Celovske nadsodnije, gg. svetovavci deželne sodnije: žl. Šivichofen, Miller, Piller in Omejc za sodnike. — Gosp. deželna svetovavca Schmalz, in žl. Lendenfeld sta bila namestnika, uni za predsednika, ta za sodnika. — Gosp. avskultant Moos je zapisaval. Deržavni pravdnik in zagovornik sta že znana. —

Nato je bilo izvoljenih izmed 36 porotnikov v skrivni seji 12 porotnikov in 1 dopolnivi porotnik. Izbrani porotniki posedajo svojo klop. Potem okliče zapisovavec: Očitna obravnava zoper Franceta Keržana, sploh Blažkovega zavoljo hudodelstva vboja. Predsednik začne zdaj zatoženca izpraševati, kateri na splošno izpraševanje odgovarja, da je 21 l. star, kmetiški sin iz Verbe Berdskega okraja, neoženjen, katoliške vere, brez premoženja, in da je bil enkrat 12 ur zavolj pretepanja zapert, nato pa brez kazni izpuščen.

Po teh besedah so porotniki prisegli. Nato bere zapisovavec zatožni spis, iz kterega gre sledeče na dan:

France Keržan (Blažkov), ki ni imel od mladih nog nobenega pravega poduka, je bil v starjih letih ponočnak in razsajavec, pijanec, neotesanec. Tako ga je županijsko predstojništvo popisalo.

Ponoči od 22. do 23. oktobra 1850 so prišli že po polnoči v Macugovo kerčmo v „Verbi“ fantje: France Keržan, Janez Semeja (Semečkov), Janez Sever (Boldinov), Tomaž Tekavec (Dudeljnov), Anton Mihelak (Sušnikov) in Franc Potrata (Čačman). Eni teh fantinov so bili tisto noč z Keržanom že popred v tej kerčmi, pa so jih žandarji izpodili. Dva policaja žganja so izpili. Ker ni mogel Keržan svojega zapitka plačati, je Mihelak za njega plačal. Iz kerčme stopivši so se začeli fantini zavoljo tega pričakati, da ni hotel Mihelak precej za Keržana plačati, čeravno se mu ni bati, da mu nebi Keržan vernil. Potrata pa se je bahal, da ima več goldinarjev kot Semeja krajcarjev. Beseda je dala besedo — tako dolgo, da so se začeli pretepati. Mihelak je začel miriti in razterga Severja in Potrata, ki sta se bila naj huje sprijela. Potrata odide zdaj domu. Drugi fantje gredo tudi skup svojo pot.

Sever pa, ki je bil nekoliko zaostal, pridirja za njimi „s kolam“ v rokah in mahne Mihelaka po glavi, Mihelak mu hoče kol iz rok izviti, pri tej priči pa skoči, Keržan nad Mihelaka (morebiti zato, ker je mislil, da ni M. rad za njega plačal), mu kol izdere, ter ga pobije z njim na tla. Izpustivši manj pomenljive reči, povemo le, da se je Mihelak nato pobral in domu (v Prevoje) pobegnil. Fantje: Keržan, Semeja in Sever so jo tudi proti Prevojam mahnili, pa po drugem potu, tako, da se pri neki meji srečajo in sicer na potu, deržečem proti Mihelakovi hiši kjer tudi Tekavec stanuje. Mihelak in Tekavec sta po spričevanju „s kolama“ iz za meje planila in Semeja na tla pobila.

Tudi Keržana sta začela pretepati, kateri jo je pa s Severjem vred pobrisal.

Krik pri tem boju zbudi Mihelakove in Tekavčeve v Mihelakovi hiši. Gredo gledat, kaj da je, in odvlečejo Antona Mihelaka domu. Zaprejo vrata, „s paham“ vpišejo luč in ostanejo po koncu. Bilo je ob dveh popolnoči.

Sever, pobegnivši iz bojišča, gre Semejatovega brata Štefana buditi in na pomoč klicat, rekoč, da mu bojo brata vbili. Ko Štefan Semeja in Sever nazaj prispeta, ne najdeta nikogar več na bojišču. — Čez pol ure nato zaslišijo Mihelakovi in Tekavčevi kar na enkrat vpitje pred hišo. Lenka Tekavčeva, mati Tomaža Tekavca, odpre polovico okna, in vidi 3 fantine, med njimi tudi Keržana z vilami v rokah. Ona zavpije: „Kaj imate z vilami tukaj opraviti?“ Na te besede dregne Keržan v zaperto polovico okna, razbije šipe in obod, in bi bil Lenko Tekavčevo tudi dosegel, ako je nebi bila njena hči na stran potegnila. Zdaj zarujove Keržan: „Vse, kar je v tej hiši, mora mrtvo biti.“

Prebivavci Mihelakove hiše pridemo nato iz hiše. Imenovani tri fantje jo pa potegnejo. Uni Ant. Mihelak, Reza Mihelakova (mati), Reza Mihelak (hči), Lenka Tekavčeva in Tomaž Tekavec, za njimi. Sever je le dalje bežal; Keržan in Semeja se pa pri dveh kupih cestne dergnovine vstavita. Mihelak gre z metlo v rokah nad ta dva in za njim njegova mati, ki ga je zmiraj nazaj vlekla. Blizu nju dospivši verže Mihelak metlo proti njima. Komaj to stori, sune Keržan z vilami proti njemu. Mihelak pa se mu urno umakne. Njegova mati je bila zdaj bliže Keržana kot njen sin. Keržan sune še enkrat z vilami. Mihelakova mati pade pri tej priči na tla. Keržan in Semeja, ki je ta čas 15 korakov za Keržanom stal, jo zdaj pocedita. Čez $\frac{1}{4}$ ure nato je Mihelakova mati sklenila. — Druge okolnosti bomo iz govorjenja prič svedli. —

Na predsednikovo vprašanje, kaj da ima zatoženec zoper zatožni spis c. k. deržavne pravdnije povedati, razloži on vse od kraja do konca, kako so pili in se bili, taji vendar vse zoper njega pričajoče okolnosti in noče ne od rogoviljenja z gnojnimi vilami pod oknom, še manj pa od tega vediti, da bi bil on Mihelakovko z njimi pri kakem kupu dergnovine pri cesti sunul. On jo terdi, da se je po boju pri imenovani meji „nategama“ domu spat odpravil.

1. Marija Jakšetova, 55 let stara, pove, da je imenovanih 6 fantov res pri njej tisto noč pilo, in da so vdrugo 1 bokal žganja popili, poprej pa trije 1 merico. Preden priča Štefan Semeja pristopi, so morali po zahtevanju gosp. zagovornika zvedeni možje odstopiti.

2. Štefan Semeja, 19 let star, odgovarja po prisegi: „Janez me je prišel tisto noč buditi, rekoč, da bodo mojega brata vbili. Ko do Mihelakove hiše pridem sim vidil Keržana z gnojnimi vilami dvakrat v okno dregniti. Pol strelaja daleč stoje, sim vidil, da je Keržan s Fincovimi vilami proti Mihelakovem pri tistem kupu dregnil, in prec nato sim slišal, da so vsi zavpili: „Jezus Marija! France Keržan je mater prebodel.“ — „Noč, pravi, je bila svetla, ker je mesec svetil.“ — Ko se mu vile pokažejo, priterdi, da so ravno tiste, da jih dobro pozna, da jih je poprej in poznej vidil, in ostane pri tem govorjenju, čeravno g. zagovornik to odrekuje, rekoč, da ni mogel on (priča) tega vediti, ker je predalet stal.

3. Mica Tekavčeva, 30 let stara, poterdi pod prisego, da je vidila Keržana v okno suniti in ga slišala reči: „Vse mora v tej hiši mrtvo biti.“ Ona je šla, dokler so drugi fante podili do „pugmestra“ (župana). Ko nazaj prispe, je slišala besede: „Jezus

Marija! mater je zabodel!“ Tudi ona pravi, da je bila noč svetla, da je ona le 10 korakov od bojišča stala, da bi vendar vil ne mogla spoznati. Gospod zagovornik prosi, Štefana Semeja vprico njej poprašati, kako je on na pol strelaja vile tako dobro razločil in besede slišal: France Keržan jo je prebodel, čeravno ta priča, ki je bila veliko bliže, ni slišala nobenega imena imenovati? — Štefan Semeja ostane pri svojem govorjenju. Na zagovornikovo vprašanje odgovori ona, da je bil Keržan v levo polovico okna (in sicer v levo polovico od znotraj proti oknu obrnjenemu) dva- ali trikrat sunil in šipo z „obodam“ vred zdrobil.

(Nato je bilo ob dveh popoldne prenehano).

(Dalje sledi.)

Avstrijska.

Slaveni v avstrijskem nadvojvodstvu. Večidel ljudje mislijo, de v avstrijskem vojvodstvu sami Nemci prebivajo. Temu pa ni tako, ker je v vojvodstvu 15,300 Slavenov, med njimi 6,200 Slovakov, Čehov 6,500, Hrvatov 2,600. Slovaki stanujejo v sledečih občinah: Hlohovcu, Nova vesi Horvatska in Poštornu, kjer stannjejo skoraj čisti Slovaki in le malo Hrvatov med njimi, v drugih soseskah, kakor v Cahnovu, Ranspurku, Lingašdorfu so tudi Slovaki in le malo Nemcov med njimi, potem stanuje tudi precej Slovakov v soseskah Valtice, Prilepi, Střeženice in Zirndorf pri Moravskem. Slovaki so sosedam na levem bregu Morave popolnoma jednaki. Na sevu stanujejo Čehi. Od edinih Horvatov se sme reči, de so se na Avstrijsko naselili, ki so proti koncu 16. stoletja tje poklicani bili. Nekoliko Horvatov se je se pozneje, namreč do leto 1739 tje naselilo. Ker dušo in telo zadene, so Slovaki svojim sorodnim bratom popolnoma jednaki. So lepe, visokoravne, terdne postave, marljivi in za telesne in dušne opravila zelo zmogni, nraje in navade svojih prededov zelo časte.

Slovaška.

Ludovik Stur se je namenil slovansko zgodovino pisati.

Galicia.

V „Vidensky dennik“ se piše, de si je rusinsko narodno svetovavstvo namenilo narodni dom že prihodnjo spomlad začeti zidati. Mestna hiša, ki je bila pri bombardiranju 1848 poškodovana se je spet popravila, ker je mesto 99,000 gold. stalo.

Tuje dežele.

Bosna.

* Iz Bosne se piše konec januarja v „Reichszeitung“:

Pri sedajnem novem razdeljenju Bosne so bili sledeči zvoljeni: Za kajmakana v Banjaluki dozdažni musulim ravno ondi Ali beg Cinić, za Tuzlo Fehim Effendi; za Bihać Mustafa beg Effendi; za Travnik Ali Effendi, potem pa mudirja v Livni Divatar Effendi; vojaški poveljnik v Posavini je Mustafa paša Melemdsi.

Velko bosniško vravnavsko svetovavstvo, brez kteriga vezir ne more nič storiti, obstoji iz 12 udov; med njimi je en sam kristjan. Predsednik je Reis Effendi, ki je iz Carigrada prišel.

V Tuzli in Travniku se mirno vojaki nabirajo. 500 novincov se je poslalo v Belgrad in 1200 v Nis, zato pa pridejo drugi vojaki iz Rumelije v Bosno.

V Hercegovini se nič noviga ni zgodilo, vedno hodijo iz te dežele poslanci k Serskiemu in mu zvestobo naznanujejo. Vstaja je ondi sama na sebi ponehala.

Ker Omer paša ni za dobro spoznal, de bi bili vjeti poglavarji bosniške vstaje dalj časa v Sarajevu ostali, jih je te dni z obilnim spremstvom skozi Kladanovci v Zvornik v Beograd in Carigrad ukazal odpeljati, kar je Sarajevčane zelo razžalilo.

° Iz bosniška meje se piše 7. februarja v „Reichszeitg.“

Pervo igro na igravnicu široke zemlje igrati, so zmešani narodi vshodne Evrope poklicani. Krepek in hraber narod živi unkraj Une in Kulpe, njegova koža je uterjena kakor skala, tekoče železo se razliva po njegovih jeklenih udih, in iz ognjeniga očesa se mu bliska serd zoper omikanost izobraženiga zahoda. Zdi se mu, de ga germanizem zalazva, in na tako vižo so ti narodi tako rekoč veliki zakletniki, veriga klepov, kjer klep klepa komaj pozna in vendar vsi terdno skupej derže. Oni vsi store eno narodno stranko, in kdo ne vidi, de vsi le čakajo, kdaj de bodo prvi klic zaslišali, ki bo vollo in težko zadonil in nov čas slavenskim Turkom oznanil. Narodi, kakor so unstran Balkana, so navajeni slepo oriplamu slediti, kteriga jim ljubljjen vodja naprej nese. Panslavizem na jugu tega kraja v Evropi ni več le gol strah, postal je orjak, ki zbudiv se iz dolgiga spanja, si oči mane in željno protu zahodu se ozera.

Turčijo, na sevu visoko noseča prevagljiva slavenskiga življa, počasi umira, kakor bolnik, na katerem božja roka leži, in v Bosni in Hercegovini se je že velika predigra začela, ktero Albion skerbno podpira. Nagon te do zdaj še neizobražene kardela naprej podi!

Kakor trume strahov dersajo v svojih opankih tiho, de se komaj sliši na bregovih rek, pa kmalo se bod njih slišalo. Že dvajset let so marsikako sladko polovico od matere „Slave“ zaslišali, in počasi se začenjajo spoznavati in v eden in ravno tisti namen delati. Narodno gibanje je že tri dežele od Turčije odtergalo, med njimi bogato Serbsko, ki imaskoraj 1000 štirjaških milj.

Zdaj se jame v drugih deželah plamendvigati, v kterih Turčin ne bo več dolgo gospodaril. Le premalo poznajo ljudje te dežele in o njih krivo mislijo. Bosna, Hercegovina in turško Horvaško obsežejo 1100 štirjaških milj in imajo poldrugi milijon prebivavcov. Albanija ima 950 štirj. milj z 1.300.000 prebivavci, clo nepomenljiva Černagora, od ktere Nemci mislijo, de je komaj več kakor Reisch-Greiz-Schleiz ali Sondershausen, ima 120.009 jedernih, železnih ruvavcov, in njih dežela obseže 65 štirj. milj.

Vse te dežele se prizadevajo k političkim zjedinenju. Že tudi govore Serbi od združenja obeh cerkev in menijo, de bo potemtakem vsaka upora zjedinenja padla. Clo en del Serbov, ki stanujejo v Vojvodini, se bolj na turške Serbe naslanja. Upajo, de se bodo v eno političko telo zjedini. Na Serbskem že mislijo eno ime vsim sorodnim bratom dati, ki stanujejo v dolinah Albanije in na horvaškem primorju do železnih vrat Demikarpia. Se vendar čujejo glasovi, ki obžalujejo, de je Vojvodina od Banovine političko ločena. En Bog, en državni car, en poglavar; ban naj bi poglavar Jugoslavenov bil, in narodi menijo, de je to še vedno mogoče, ker je bilo Vojvodini pripuščeno, h kteri kronovini si bode pridružiti. Oni menijo, ko se bodo Jugoslaveni političko in cerkveno zjedini, bodo tudi le eno narodnost, eno ime, eno vlado, eno postavo itd. imeli.

Iz tega se tedaj vidi, de so dogodbe v Turčiji za Avstrijo velike pomembe in de prav storimo, ako jim z pazljivim očesom sledimo. Kaj bi ostalo od Turčije, ako bi se imenovane dežele, ako bi se Bulgarsko od nje odtergalo

in križ sv. Andreja nad polomesec postavilo?? V teh časih je želeti, de oznanila iz naših krajev tukajšno stanje in zadeve prav povedo, ker malokdo še ve, za koga de prav za prav gre in, ali bi bilo prav se na stran stiskaniga raja in njega varha Omer pašata, ali na stran Turkov vstajnikov vstopiti?

Kar sim vam od ljudskih zborov v Zasiu in Todorovem naznanil, se vse popolnoma potrdi in ti zboru so zelo pomenljivi. Z nova sta prišla Ale Kedić in Kadia Kupić v Bihać z več sto Krajci. Od vsih strani sta vodja prošena bila, se z nova dvignuti.

Za gotovo se naznani, de je celo Ali paša take pismo Ali Kediću poslal in de se je čez 50 deželnih glavarjev podpisalo. Iz Tuzle in Zvornika so ravno take pisma prišla. Šest poslancov, ki so iz Hercegovine v Bihać prišli, so zelo tirjali, de bi vse na noge vstalo in so povedali, de se je Omer paša v Konjico umaknul. Ale Kedić je na nagloma Bihać zapustil, v Krajni vstajo dvignuti.

Na tako vižo so se namenili, Omer pašata od več strani napasti. Vse se toraj zdi, de o Bosni in Krajni še dolgo ne bo miru, ker je pa v Travniku in Sarajevu do zdaj še vse mirno, de Omer paša ne stoji tako slabo, kakor bi bilo misliti.

Laška.

Minister Siccardi bo skoraj gotovo odstopil; na njegovo mesto pride pred kot ne Galvagno.

Pastirski list ljubljanskiga knezo-škofa.

(Dalje.)

In res nas sveto pismo uči, de je bil Bog prva človeka, ktera je bil v nedolžnosti in pravičnosti popolnoma vstvaril, že sam podučil, de tudi po padcu ne pusti brez vsiga podučjenja človeških otrok, desiravno so se po grehu od njega ločili, ampak de razodeva svojo voljo tem, kteri mu zvesto služijo. Ko so pa narodi greh na greh nakladali, in ko so se po svojih mnogoterih hudobijah čedalje bolj od Boga ločili in od resnice zašli, so se poslednjič tako dalje zgubili, de so še clo v malikovanje zabredli, ter so namesti praviga živiga Boga, neumne živali in druge stvari po božje častili. Zmed teh spačenih, malikovavskih narodov si je Bog posebno ljudstvo zvolil, in tega ljudstva prvi oče je bil častitljivi oče Abraham, kteri je svojimu Bogu zvesto služil. Temu ljudstvu je Bog sam med gromam in bliskam svojo voljo oznanil, temu ljudstvu je od časa do časa preroke pošiljal, kteri so ga v pravi veri poterdovali, ga zavolj njegovih krivih potov oistro svarili, mu sklepe božje oznanovali, in mu obljubljeniga Odrješnika napovedovali.

Tode prekletstvo greha je še zmiram nad človeškim rodam ležalo, ker spravi dar, ki ga je po grehu razžaljena pravica božja tirjati mogla, ni bil še pernešen, mir z Bogom ni bil še storjen, in desiravno se je Bog zavoljo prihodnjiga Odrješnika ljudem usmiljeniga skazoval, vendar stena, ktero je bil greh med Bogom in ljudmi postavil, ni bila še poderta, torej še niso mogli priti k gledanju božjiga obličja, k popolnemu vživanju božje neskončne ljubezni. Pa glej! časi so se bili spolnili in peršel je bil Jezus Kristus, velki čudodelnik, kterimu sta bila nebo in zemlja pokorna, kteri je vetrovam na morji zapovedoval, kteri je s samo besedo bolnike ozdravljaj, in tudi daljnim bolnikom s svojo vsigamogočno voljo zdravje zopet podelil, kteri je mervte v življenje obujal, kterimu so bili s strahom pokorni tudi peklenški duhovi. On, kteri je svoje besede s čudeži poterdoval, ter je z njimi skazal, de resnico govori, je samiga sebe imenoval Sinu božjiga z Očetam

vred enake nature, rekoč: „Jest in Oče sva eno“. Perkril pa je svoje božje veličastvo pod niskost naše nature, v podobi hlapca je živel med ljudmi, in je bil najden po zunanjim kot človek. Peršel je na svet, iskat in zveličat, kar je bilo zgubljeno; peršel je na svet, ljudem oznanovat Očeta, kteri je v nebesih, in kteriga nihče ne pozna, kakor Sin; peršel je na svet, on velki plačevavec naših dolgov, de je pravici božji zadostil, ter je prelil svojo kri v odpušenje grehov: peršel je na svet, de je ljudem zgubljeni mir spet podelil, in dal vsim življenje, kakor sam govori, rekoč: „Jest sim peršel, de imajo življenje, in imajo obilniši“.

V Jezusu Kristusu je vse spolnjeno, kar ljudem v zveličanje služi. Z njim nam je podeljeno neskončno zadostenje za greh, podeljeni so nam v obilnosti vsi pravi, nebeški darovi, ako se jih le vdeležiti, in si jih perlastiti hočemo. Ako se uklone in poniža včlovečeni Bog, zato ko se je sebeljubna stvar v svojim napuhu prevzela; ako se da včlovečeni Bog v smert, de zadosti pravici božji za grešno stvar, potem je zadostenje preobilno, in njegovo zasluženje je neskončno, zadostno, zbrisati vse grehe celiga sveta, potem je gotovo tudi stena, ki jo je greh med Bogom in nami postavil, poderta, Bog, v kterim vso svojo srečo in zveličanje najti zamoremo, se nam spet perbliža, ves perpravljen, nam skazati svojo očetovsko dobroto, svojo neskončno ljubezen; mir z Bogom je spet storjen za vse, kteri so dobriga serca, ali svete volje. Ako je včlovečeni Bog naš Odrješnik, potem nam je gotovo tudi mogoče, vse premagati, kar nam sovražno brani, s svojim Bogom se skleniti; zakaj Odrješnik se ni ne zase vojskoval in premagal, ampak za nas, torej mora tudi moč njegove zmage neskončna biti. Ako je včlovečeni Bog naš Odrješnik, potem nam je v njem svitlo solnce resnice persijalo, njegova beseda je božja beseda, beseda večne resnice. „Mi nismo več“, po besedah apostelja Pavla, „otroci, omahljivi in semtertje majani od vsačiga vetra uka po hudobii ljudi, po zvijačini, s ktero zapeljujejo v zmoto“. Ako je naš Odrješnik včlovečeni Bog, potem so nam gotovo tudi pravi darovi z njim podeljeni; in res, kaj bi nam v resnici dobriga ne došlo, ako se nam Bog sam, studenec vsiga dobriga, nar vikši dobrota po svojim včlovečenji podeli? V njem smo po besedah svetiga Pavla v vsim obogateli, de nam clo nič ne manka. Ako je naš Odrješnik včlovečeni Bog, potem bomo gotovo tudi k presrečnemu vživanju svojiga Boga in Očeta v nebesih persli, če mu le nezvesti ne bomo; zakaj nemogoče bi bilo, de bi se bil Bog z našo naturo sklenil, ako bi ne bili tudi mi, z njim se skleniti, poklicani. Kakor resnično je naš Odrješnik včlovečeni Bog, kteri se je sklenil, z našo naturo, ravno tako resnično je tudi, de smo vsi, z Bogom se skleniti, poklicani; zakaj našeserce le po njem hrepeni, in le samo v njem svoj mir in pokoj, svoj popolnoma počitek najti zamore.

Tako je tedaj Jezus Kristus za nas, kakor sam govori, prvi in zadnji, začetik in konec življenja, razsvitljenja in zveličanja, on je, po kterim je vse vstvarjeno, in gre proti svojimu namenu, in „nobeno drugo ime pod nebam ni dano ljudem, v kterim bi mi mogli zveličani biti“. Jezus Kristus razsvitljuje našo pamet s svojo božjo resnico, on podpira nezmožnost naše volje z močjo gnade božje, in sleherniga kristjana slava ali čast je le v križi našiga Gospoda Jezusa Kristusa; ker v njem je naše zveličanje, naše življenje in naše prihodnje vstajenje.

(Dalje sledi.)

LEPOZNANSKI LIST.

Bran in pogin Japodov.

Spisal Jan. T. d. a.

3. Metulo.

Stoji, stoji Metulo tam
V dolini nizki med gorama dvema,
Na desni rastle jo borovje staro,
Na gori levi so kupele skale,
In med gorama se poganja v sredi
Valovje bistro nagliga potoka.

Pa kraj potoka tu in tam
Vzdiguje se ponižno stan pri stanu,
Ponižne izbe se verste v stanovih
Pa v izbah se verste ponosni mož, in
In njih poguma se raduje žena
In njih plamena se navdaja deva.

In sred Metula hram stoji,
Prot severu slone bogovi tamo,
Prot jugu pa se kladajo darovi,
Darovi bojni — glave vragov mrtvih
In kopje vragam iz desnice padlo.
Darove take ljubijo njih bogi.

In hrama tik je prostor svet,
Je prostor svet, ki voli mož svobodni
Svobodno si postavje in pravila.
Stolice tri po redu tam stojijo,
Ki sodijo po starim mož sivi
In zbirajo vojake v brambo terdno.

Obdaja mesto kamen zid,
Širok gotovo dvajset čevljev dobrih,
In blizu čevljev dobrih stoje v višavo.
Se stolpa dva podpirata zidove
V izhodu, padu, severu in jugu,
Ki hranita orožje in moževe.

Po mestu zdaj se šum budi.
Pogumno pase žena meč možovu,
Oklep od serca juna devo loči.
V svitlobi solnce bliskajo se kopja
In bojni krik po ulcah se razlega.
Na prostor sveti vre Metulo celo.

Na stolah starih tam sede
Zbiraje v bran vojsake za svobodo,
Z ognjenim duham ti hite na zide.

Nekoliko o slovenskim slovstvu.

Prekucije slovstvu malo na roke gredo. Res je leto 1848 za nas Slovence silno važno, kar učenosti zadene; pa le zato, ker nam je enakopravnost materin šine pridobilo. Ne more se pa terdit, de so dogodbe tega leta domače slovstvo samo na sebi povzdignile. Marveč so zagledale ravno na tem polju beli dan prikazni, ki se jih po pravici vstrašiti moramo. Nar popred se je nek rodoljub, ki se je edini praviga Slovence držal, čez prerokbe spravil. Kmalo je podaril Slovincam tudi druge, enako sloveče dela, kakor „večniga popotnika“, „nemški ga Pavliha“ in „igre s kvar-tami“. Teh listkov so se popred naši ljudje kot vruga bali. Ker pa tak strah le sredovekovo temo razodeva, jo omenjeni rodoljub berž z lešerbo svojiga svitliga (Bog nam odpusti če o tem dvomimo) duha prepoditi sklence. To-liko rajši se je tega lotil, ker se je s tem tudi 30 ransev dobrija denarja prislužilo.

Komej je ta slavni (de se splošne navade, ki tudi slabo slavi) mož vtihnil, se je oglašil vender z nekoliko boljšim namenam nek drug in je med Slovence Robinzona mlajšiga poslal. De je ta Robinzon mlad, zlo mlad je resnično. Zakaj že jezik ga razodeva. On govori po-stavim: Ga sim vidil, je ga udaril, je mu dal in z eno bešedo ravno tako kakor se spako-vajo slovenski mladenčiki od 3—7 leta. In vender je ta mladenček tudi silno učen. Slo-vensko, češko in rusko mu teče vprek in skoz, de vse škriplje. Zraven se je pa vender te slabo navade, ki je nekterim otrokam lastna, poprijel, de nekoliko laže. Tako nam od vsih svojih besed terdi, de so čisto slovenske, kar nam pa nikakor v glavo ne gre. Del (top), dalekogled, dralka in veliko družih so kakor nam pravi, popolnoma domače. Ker jih pa vender od Reke, do silske doline, od Vidna noter do Maribora in blatniga jezera ne naj-

demo, moramo pa že nekoliko Robinzončka po perstih kercniti. Tudi mu to napako zlo očitamo, de nas preveč z enim in tistim za-popadkam pita. Namesto barva; al šar al, boja (nikdar pa cvet) reči, nam našteje za-poredama barva — šar — boja — cvet, tako de se nam njegova učenost, de po vsih ustih povemo, prav v serce pristudi. Ako bi deček ne bil tako silno mlad, de bi nas ne razumel, bi mu zlo svetovali, de nej nas drugo pot ni-kar tako v smerečje ne pelje, ki praviga go-zda ne moremo viditi.

Še nekej pisatelju. V pregovoru se boji, de bi njegova knjiga ne bila slaba, pa naglo se z besedami svetiga Pavla potolaži: Amor omnia escusat. Reči moramo, de je za pisa-telja ni bolj nične tolažbe kot ta. Amor om-nia facit, je vodilo, ki se ga ima pisavec der-zjati. Bo on iz ljubezni do naroda svoje delo do bro doveršil, potem pride še le drugi amor, ki manjši zmotke izgovarja, kateri so se v bukve vrinili.

Še nekoliko o nar noveji ne prikazni, am-pak pokveki slov. slovstva, o slovnici „hitri Slovenec“. Ker je to reč že g. C. z vso ostro-stjo, ki jo zasluži, pretresel, pristavimo le nekoliko. Ta „Slovenec“ je bil v Ljubljani spočet in v Gradcu rojen. Oče je, kar smo iz precej verjetniga vira zvedili, fantalin pri 18 letih, ki do 1850 ni ne ničesar sloven-skiga pisal, ne bral, ne govoril, ne tudi do-bro govoriti znal. Imel je nek pomagača, či-ga umnost (?) se že iz tega razodeva, de je velik sovražnik Metelkove slovnice, ki je po njegovih besedah zlo „einseitig“ (!!!). Hotel je tedej z omenjenim fantalinam to slovnico ob veljavo pripraviti in je tedaj nekoliko iz nje, nekoliko iz Potočnice in Malavašice pre-pisal, vse te drobtinice v (prvi) natis dal in res svoj namen — ne odpravo Metelčice, ki stoji terdno kot pred ampak 50 ransev dose-gel. Ta prvi natis, ki je z enih bukev obstal je popotoval v Ljubljano k onemu v poterje-nje. Ne iz ljubezni do naroda (ta leži pri njem tudi v nar večji vročini na 30. stopnji pod ničlo) ampak iz obzira na tistih 50 ran-sev je one omenjeno delo poterdil. Zdaj je to v Gradec nazaj šlo in je drugi nekoliko mnogobrojniši natis doživelo. Veseli nas, de je s to slovnico piramida pokvarjeniga slov-stva krasno krono in streho dobila in de je nar berž to skaženo zidovje z njo dognano. Upamo, de bodo drugi slovenski pisatelji boljši pot nastopili, kakor je pa tista, od ktere smo tu govorili in ki le k zaničevanju njih in na-roda pelje. Derže naj se pred vsem drugim kar je le mogoče Metelkove slovnice, ki je edino izverstna pri Jugoslovenih. Potem naj se ne derže droblancov, ampak jedra sloven-skiga jezika. To se pa ne znajde pri mejnih Slovincih na Ogerskim, Štajerskim in Koro-škim, ampak na Krajskim (nar menj pri Go-rencih) v Celjskim krogu in k večimu okolj Kaplje na Koroškem. Le če se bo govor, ki je v teh krajih, rabil; bomo dobili krepek, živ in gibčen književni jezik.

T. d. a.

Rodoljubi.

Igra v treh djanjih iz českega.

(Dalje.)

Dvanajsti nastop.

Franc. Poprejšni.

Fr. Oče, oče, vsa cesta je polna vozov, in na njih sede zeleni, plavi in beli vojaki, eden ima glavo zavezano, drugi roko, tretji nogo —

Berl. Gotovo ranjeni!

Pr. Jez ne vem, pa stric Prokop gre z njimi.

Berl. Prokop? znabiti — aha, gotovo de je iz mesta prazen šel, in tu jih je nekoliko naložil. Vun, vun, kteremu je pomagati, naj se mu pomaga, kteremu se zamorejo bolečine polajšati, naj se mu polajšajo.

Pojdi Francek, gremo stricu Prokopu naproti (ga prime za roko in odide.)

Mikl. Gospod Mozes, ste slišali?

Moz. In kaj?

Mikl. De peljejo ranjene.

Moz. Kaj pa je potem?

Mikl. Blížnjemu pomagati, je Božja za-poved.

Moz. Sim jih jez ranil?

Mikl. Pasja duša! (odide.)

Moz. Nu, pasja duša! kaj ti ljudje vse od mene hočejo.

Drag. Gospod David, jez potem pridem po zapitnino.

Moz. (mu grozi.) Jez ti bom pokazal za-pitnino.

Drag. (teče preč.)

NOVA KNJIGA.

U Beču je ovijeh dana izišla nova knjiga po imenu: Slavische bibliothek herausgegeben von Fr. Miklosich. Erster Band. U ovoj su knjizi nastampane ove stvari:

I. Bartholomäus Kopitar. Selbstbiogra-phie.

II. Zur russischen Geschichte. Von Jo-seph Fiedler.

III. Lautlehre der bulgarischen Sprache. Vom Herausgeber.

IV. Bartholomäus Kopitar's prolegomena historica in evangelia slavice, quibus olim in regum Francorum oleo sacra inungendorum sollemnibus uti solebat ecclesia Remensis.

V. Kmet napisao Vuk Stef. Karadžić.

VI. Vuka Stef. Karadžića poslanica Antu Kuzmaniću u Zadar.

VII. Nešto o serbskim akcentima. Napi-sao Daničić.

VIII. Seibor. Wspomnienie historyczne z podrozy po Wegrzech, przez Stani-slawa Slotwinskiego.

IX. Historische Denkmäler in den Klöstern des Athos. Von Joseph Müller.

X. Popevka od Svilojevića. Mitgetheilt vom Herausgeber.

XI. Glagolitisches Fragment. Mitgetheilt vom Herausgeber.

XII. Galicko-russkii pripoviedki.

XIII. Entgegnung auf Herrn Wenzel Han-ka's Albernheiten und Lügen. Vom Herausgeber.

U ovoj knjizi ima dvadeset tabaka; cijena joj je 5 evancika ili 1 fl. 40 kr. sr., i to sa-mo za one koji mi do 30 marta novce pošlju, a poslije će se prodavati po 9 evancika ili po 3 fl. sr. Ko pošlje novce za deset knjiga do-biće jednu na poklon.

U Beču 20. jan. 1851.

Franjo Miklošić
(k. k. Hofbibliothek.)

Slovstvo in umetnost.

Slovensko berilo za I. gimnazialni razred, spisano in zloženo vsled Dr. Kleemannove spodbuje brez plače po domoljubih slovenskih, se dobi že davno po 22 kr. (vezano) na pro-daj. Prav za prav je le I. polovica na svetlo prišla, ki se bode za zdaj v I. razredu ali klasu rabila; druga polovica pa, ki se ni na-tisnjena, se bode v II. razredu rabila, dokler se za ti razred posebno berilo ne zloži. Gosp. Blaznik, ki je berilo založil in prav lično na-tisnul, ni teh bukev še zato očitno na prodaj oznanil, ker ni priporočilo od ministerstva za uk dosihmal se v Ljubljano dospelo, čeravno ne dvomimo, da se bode to kmalo zgodilo.

Zlo pa želimo, da bi se še ti mesec zgo-dilo, in berilo vsaj drugo polletje letošnjega šolskega leta v šole vzelo.

Smešnica.

(Ljubljanska „špraha“). Nekemu Ljubljan-skemu, po Ljubljanski „šprahi“ tako imeno-vanemu „kelnarju“ je hotel gost prejete jedi prec po prejemu plačati, ker je bilo tako za-voljo veliko ljudi na listu prošeno. „Kelnar“ pa mu odgovori: „O, Njim že vertruam, samo per ta unpekantih prec verlongam.“

Ces. kralj. loterija.

Naslednje številke so vzdignjene bile:

V Gradcu 15. Svečana:

55. 87. 2. 84. 57.

Na Dunaju 15. Svečana:

66. 19. 88. 70. 4.

Prihodno srečkanje bo v Gradcu in Dunaju 1. in 15. Sušca.

K vradnim listu št. 14. ljubljanskiga časnika.

Št. 218.

Oznanilo cestne dražbe.

(18.) 2

Za konservativne umetniške stavbe ne teržaški, reški in goriški cesti z ukazom c. k. stavbiniga vodstva za deželo od 17. marca t. l. št. 3817 za leto 1851 dovoljene, bo v spodaj naznanjenih dnevih po sledečem redu dražba.

Ime okrajja	Štev.	Predmet dražbe	Po- nudna cena		Znesek vadiuma		Končna doba	Kraj in dan dražbe
			zld.	kr.	zld.	kr.		
Vse Teržanska Postojna Ternovo Goriška Razdele Podkraj Gorjane Pozorje Šaška Kraška Gorjane	1	Zidanje noviga podcestniga mesta med milokazavnikama VI/5-7	186	19	9	19	31. julija 1851	
	2	Postavljenje krajniga zidu med milokazavnikama V/5-6	1649	5	82	27	31. avgusta	
	3	Naprava prostora med okrajnimi kamni (kanton) do roba ceste (Panquett) s tem, de se škarpa (Stützmauer) vun pomakne med milokazavnikama V/8-9	1094	13	54	43	"	
	4	Poprava babic (Parapettmauern) med milokazavnikama VI/4-5 in VI/7-8	208	45	10	26	31. julija	
	5	Naprava prostora med okrajnimi kamni do roba ceste med milokazavnikama V/7-8	368	34	19	20	"	
	6	Poprava konkavne ceste med milokazavnikama IV/7-8	208	—	10	24	30. junija	
	7	Ohramba mosta na Pivki med milokazavnikama VII/6-7	72	9	3	37	"	
	8	Postavljenje noviga podcestniga vodotoča in poprava ceste med milokazavnikama VII/4-5	483	13	24	40	31. julija	
	9	Naprava treh novih podcestnih vodotočev med milokazavnikama VI/13-14 VI/14-15 in VIII/3-4	515	—	25	45	"	
	10	Poprava obokaniga podcestniga vodotoča z povišanjem ceste med milokazavnikama VII/16-VIII/0	720	20	36	1	31. avgusta	
	11	Poprava dveh podcestnih vodotočev med milokazavnikama VI/17-VII/0 in VIII/5-6 z popravljenjem ceste in napravo okrajniga zidu	918	23	45	55	"	
	12	Poprava sedmero podcestnih vodotočev med milokazavnikama VII/1-VIII/6	734	26	36	44	31. julija	
	13	Poprava z lesam pokritiga podcestniga vodotoča med milokazavnikama VIII/9-10	173	25	8	40	30. junija	
	14	Naprava novih in poprava starh babic med milokazavnikama VI/9-10 in VI/11-11	262	1	13	6	"	
	15	Poprava konkavne ceste med milokazavnikama VIII/12-13 z popravo obestranskiga krajniga zidu	975	22	48	46	"	
	16	Naprava obokaniga podcestniga vodotoča namesti zdajnega zlo slabiga mostiča in povišanje ceste med milokazavnikama VIII/13-14	354	27	17	43	31. julija	
	17	Naprava kamnitih okrajev med milokazavnikama VIII/14-15 in IX/6-7	466	16	23	19	"	
	18	Poprava treh podcestnih vodotočev med milokazavnikama 0/0-1, 0/4-5 in 0/10-11	268	39	13	26	"	
	19	Poprava eniga podcestniga vodotoča med milokazavnikama 0/8-9	153	46	7	41	"	
	20	Naprava kamnitiga okraja med milokazavnikama II/6-7	172	1	8	36	"	
	21	Naprava kamnitih okrajev med milokazavnikama 0/0-1	436	19	21	49	"	
	22	Priprava in vsajenje cestnih krajnih kamnov (kantonov) med milokazavnikama 0/0-1	54	—	2	42	"	
	23	Poprava babic med milokazavnikama II/14-15, III/0-1 in VI/3-4	252	53	12	38	15. julija	
	24	Priprava noviga cestniga orodja	461	11	23	3	"	

Pri c. k. okrajnim poglavarstvu v Postojni 13. aprila 1851 od 9. do 12 ure dopoldne.

Pri c. k. okrajnim poglavarstvu v Vi-pavi 16. aprila 1851 od 9. do 12. ure dopoldne

K tej dražbi se tisti povabijo, k mislijo kaj prevzeti s tem pristavkam, de se zamorejo dražbeni pogoji, ostanek nadstroški in stavbeni popisi vsak dan pri podpisanim okrajnim stavbenim vradu pregledati. Dražbeni pogoji tirjajo 5 percentni vadium in pri prevzetju 10 percentno kavcijo in poroštvo za eno leto.

Na zapečateni oglase, ako so prav zgotovljeni in če je v njih 5 percentni vadium, se zamore le takrat gledati, ako se pred začetkom dražbe izroče.

Od c. k. okrajniga stavbiniga vrada v Postojni 25. marca 1851.

Muil, c. k. okrajni inženir.

Št. 2288.

Oznanilo.

(19.) 2

Naslednje oznanilo visociga ministerstva kmetijstva in gornijstva glede letasnih državnih sprasevanj iz gojzdnijstva se s sledečim pristavkam naznani:

Razsodba, če se sme pripustiti k državnemu sprasevanju ali ne, kdor se za to oglasi, pripade deželnim poglavarstvom. Kdor se tedaj za to spraseva ogle, more svojo prošnjo pri deželnim poglavarstvu tiste kronovine vložiti in odkaz prejeti, v kateri se sprasevanje godi in kjer zeli prosivec, de bi ga sprasevali.

Dokler se čez to nič drugiga ne ukaže, se zamore, ako veljavni vzroki za to govore, od tirjanja pod A4 c. β. v začasnim ukazu glede državnih sprasevanj itd naznanjenih, zanaprej pa za vstop v gojzdnisko solo potrebnih vednosti. Toraj se bodo tudi prosivci, ki so samo štir nemške razrede, gimnazij ali realno šolo doveršili, ako druge pod A4, a, b, c, α in β zadevajočiga začasniga ukaza pogojene spričala prilože, k sprasevanju pustili.

Ker mora vsak prosivec za dopušenje k državnemu sprasevanju 10 goldinarjev vnaprej vložiti, tedaj se vsakimu, kterimu je sprasevanje dovoljeno, v podeljenim odkazu naročeno, pri svojim prihodu v kraju sprasevanja pri c. k. deželnim poglavarstvu se oglašiti in stem, de pokaže odkaz in poterdni list, de je on prava oseba po § 8. vodila za sprasevanje joče komisarje denar vložiti.

Doba prošnje za dovoljenje k sprasevanju pri zadevajočih deželnih poglavarstvih vlagati je do konca septembra t. l. odločena.

Od c. k. ministerstva kmetijstva in gornijstva se sledeče sploh na znanje da:

Pretekliga leta so bile državne sprasevanja gojzdnijstva le v Bernu, Ljubljani in Pragi. V drugih, po razpisu ravno tega ministerstva od 26. septembra 1850 št. 13239 naznanenih mestih so morale zaostati, ker se ni noben tak prosivec oglašil, kterimu bi se bilo sprasevanje zamoglo dovoliti.

V teh treh imenovanih mestih se je 25 prosivcov dalo sprašati; in 15 med temi je bilo za zmožne spoznanih.

Tekočiga leta bodo sprasevanja, ako se prosivci oglašajo za sprasevanje v naslednjih mestih: v Lvovu, Pragi, Budapestu, Hermannstadt, Krakavi, Beču, Solnogradu, Gradcu in Zagrebu in sicer v drugi polovici mesca novembra.

Ljubljana 18. marca 1851.

Gustav grof Chorinsky l. r.
deželni poglavar.

Št. 2381.

Proglas.

(54.) 1

Od c. k. okrajniga sodništva ljubljanske okolice se s tem na znanje da:

De je v ekskucii gosp. dr. Kaučiča kuratorja nedoraslih otrok Martina in Jakoba Babnika zoper gosp. Jožefa Kastelica iz Zgornjiga Kašla po odločbi čez prošnjo de pres. 15. novembra 1850 št. 9272 zavolj dolžnih 600 gold. po razsodbi od 29. Februarja 1848, št. 1002 eks. int. 8. maja 1848, dovolilo v prodajo posestva eksekuta, ki je vpisano v gruntne bukvje poprejšnje gosposke na Fužinah pod urb. št. 278 in 17^{1/2}, in po cenitnim zapisniku od 5. septembra 1850 št. 6909, na 2582 gold. 40 kr. cenjeno. Obstoji iz kajže pod pop. št. 34, v Zgornjim Kašlju, iz kovačnice in mlina ravno tu in iz polja in travnikov. Dovolilo je tudi v prodajo v ravno tem cenitnim zapisniku cenjeniga blaga in dražbo na 26. aprila, 27. maja in 27. junija t. l. vsakbart zjutraj od 9-12 v kraju posestva s pristavkam odločilo, de bi se posestvo in blago le pri tretji dražbi pod cenitno ceno prodalo.

Popis v gruntne bukvah, cenitni zapisnik in dražbeni pogoji se zamorajo vsak dan med vradnimi urami pri tukajšni vradni pregledati.

Ljubljana 18. marca 1851.

c. k. okrajni sodnik
Heinricher. s. r.

Št. 871.

Proglas.

(53.) 1

Od c. k. okrajniga sodništva ljubljanske okolice se s tem na znanje da, de se je na prošnjo gospoda Janeza Ogrinca iz Dola v eksekutivno prodajo celiga zemliša Franceta Strojana, ki leži v Dolu pod pop. št. 1 v

gruntnih bukvah poprejšnje gospodske Auerpergove pod urb. št. 541 in rekt. št. 234 dovolilo. To zemljiše je sodnija na 4020 gold. 50 kr. cenila. Za prodajo po dražbi so se trije dnevi odločili, in sicer 24. april, 24. maj in 18. juni 1851 z pristavkam, da se bo pri prvi in drugi dražbi zemljiše za cenitno ali viši ceno, pri tretji dražbi pa pod cenitno ceno prodalo.

Dražbeni pogoji, cenitni zapisnik in nar. novejši popis v gruntnih bukvah se zamorejo vsak dan tukaj pregledati.

Ljubljana 21. januarja 1851.

c. k. okrajni sodnik

Heinricher. s. r.

št. 2386.

Oznaniilo.

(41.) 3

C. k. ministerstvo kupčije je od 16. julija 1849 št. 5451 moravski županiji dovolilo tri letne in živinske somnje pri podružnici sv. Hermagoru, ki poleg Moravce leži in sicer tretji dan po sveti Jederti in vtorek pred binkušmi in 1. julija vsaciga leta.

To se po prišlim razglasu visociga dežel-niga poglavarstva od 9. januarja pr. l. št. 426 s tem pristavkam sploh naznani, da bodo zgo-rej imenovani letni in živinski somnji vsako leto na naznanjenih dnevih, in ko bi bil tak dan nedelja ali praznik, bo somenj prihodnji dan proti tem, da se je po obstoječih somenjskih predpisih ravnati.

C. k. okrajno poglavarstvo v Trebnim 20. marca 1851.

Vesel. s. r.

št. 6235.

Proglas.

(52.) 1

Od c. k. okrajniga sodništva ljubljanske okolice se naznani:

De je v eksekucii Mice Babnik in Janeza Gregorca, oskerbnika nedoraslih otrok Martina Babnika iz Sela pri Pancu z tukajšnjim sod-niškim ukazom od 19. augusta t. l. št. 6235 v eksekutivno prodajo celiga zemljiša Jožefa Skubica v Pancu pod pop. št. 8 ležečiga, v gruntnih bukvah grofije Auerpergove in Sta-riga apna pod urb. št. 28 in rekt. št. 816 dovolilo in ga sodniško na 1611 gold. 10 kr. cenilo zavolj 162 gold. dolga; za prodajo je odločilo tri dni, namreč 25. aprila, 26. maja in 26. junija 1851; vsak dan od 9—12 ure dopoldne na mestu, kjer zemljiše stoji, z pri-stavkam, da bi se imenovano celo zemljiše le poslednji dan pod cenitno vrednostjo prodalo.

Popis v gruntnih bukvah, cenitni zapisnik in dražbeni pogoji se zamorejo vsak dan pri tukajšnji vradnji pregledati.

Ljubljana 19. augusta 1851

c. k. okrajni sodnik

Heinricher. s. r.

št. 166.

Oznaniilo dražbe.

(16.) 2

Po povelju slavniga c. k. stavbiniga vod-stva za krajnsko kronovino od 17. marca t. l. št. 3091 bo dražba v izpeljavo na držav-nih cestah tega stavbeniga okraja predloženih umetniških reči pri zadevajajočih c. k. okrajnih poglavarstvih, in sicer:

Pri c. k. okrajnim poglavarstvu v Krajnu 3. aprila 1851 dopoldne od 9 do 12 ure in popoldan od 3 do 6 ure za sledeče stavbe:

a) Za ohranivne dela mosta čez Savo pri Krajnu med milokazavnikama III/4—5 z po-nudbino plačo za 1942 gl. 39 kr.

b) za popravo cestopodperajoče škarpe na Ljubelju med milokazavnikama VII/0—1 z ponudbino plačo za 4743 gl. 22 kr.

c) za popravo cestopodperajoče škarpe na ljubeljski cesti med milokazavnikama VI/6—7 z ponudbino plačo za 1326 gl. 3 kr.

d) za napravo novih cestnih deržajev na lju-beljski meji med raznimi milokazavniki z skupno ponudbino plačo za 384 gl. 28 kr.

e) za pripravo 8 sežnjev, 30 palcov dolge derve za kurjavo zimske kočje na Ljubelju z ponudbino plačo za 24 gl. — kr.

f) za popravo mosta pri Pirašci na podko-renski cesti z ponudbino plačo za 239 gl. 55 kr.

g) za ohrambo leseniga mosta čez Bi-strico na podkorenski cesti z ponudbino plačo za 198 gl. 3 kr.

h) za popravo levih ostrog ternovskega mo-sta na kokersko-kapelski cesti z ponudbino plačo za 777 gl. 10 kr.

i) za popravo mosta na Starim Kopicu z po-nudbino plačo za 394 gl. 16 kr.

k) za popravo več družih majhnih mostov na kokerski cesti z skupno ponudbino plačo za 257 gl. 59 kr.

l) za napravo novih cestnih deržajev med raznimi milokazavniki na kokerski cesti z skup-no ponudbino plačo za 624 gl. 14 kr.

m) za pripravo za leto 1851 potrebniga cestostavbniga orodja z ponudbino plačo za 224 gl. 21 kr.

Skupej 11433 „ 31 „

Pri c. k. okrajnim poglavarstvu v Radolci bo dražba 5. aprila 1851 dopoldne od 9 do 12 ure in če bo potreba tudi popoldne od 3. do 6. ure za sledeče stavbine reči:

a) Za popravo mosta Brošca na podkoren-ski cesti z ponudbino plačo za 333 gl. 18 kr.

b) za popravo Ratibovcoviga mosta na ravno tej cesti z ponudbino plačo za 1651 gl. 50 kr.

c) za popravo mosta pri Hudniku na podko-renski cesti z ponudbino plačo za 1290 gl. 12 kr.

d) za delno popravo in ohrambo leseniga mosta na podkorenski cesti z skupno ponud-bino plačo za 4171 gl. 22 kr.

e) za popravo podmostniga vodotoča, ki bo z lesam pokrit z ponudbino plačo za 331 gl. 19 kr.

f) za popravo cestopodperajoče škarpe v Krajnski goriz z ponudbino plačo za 252 gl. 30 kr.

g) za popravo cestopodperajoče škarpe na Podkorenu z ponudbino plačo za 1000 gl. 3 kr.

h) za napravo novih cestnih deržajev na Pod-korenu z ponudbino plačo za 567 gl. 20 kr.

Skupej 9901 „ 20 „

Kdor hoče tedaj kaj taci ga po dražbi prev-zeti, se povabi z pristavkam da se zamorejo zadevni dražbeni pogoji, stavbini popisi, stav-beni načerti in ostanki na stroški vsak dan med vradnimi urami pri podpisanim c. k. okrajnim stavbenim vradu pregledati in ob dnevu dražbe tudi pri zadevajajočim okrajnim poglavarstvu.

V prenapredbi §. 10. in 11. tiskanih draž-benih pogojev se viši poterdenje izida dražbe clo takrat priderži, ako bi naj bolje obljube clo pod ponudbino plačo bile, ali če bi ravno toliko znesle.

Pisane obljube z predpisanim kolikam, do-bro napravljene in z 5 percentnim vadiumam preskerbljene, se prejemajo le pred začetkam ustne dražbe, ki se bo na predpisanih dne-h koj ob devetih začela, ki pa pozneje dospejo, na tiste se ne bo porajalo.

Od c. k. okrajne stavbine vradnje v Krajnu 24. marca 1851.

Semerl, s. r.
Inženir.

št. 119.

Oznaniilo dražbe.

(17.) 2

Za prevzetje za leto 1851 po ukazu slavniga c. k. stavbiniga vodstva za krajnsko kronovino od 17. marca 1851 št. 3064 za izpeljavo do-voljenih sledečih umetniških reči na zagrebški državni cesti tega stavbiniga okraja, kakor tudi za pripravo potrebniga orodja pri stavbi bo dražba 14. aprila 1851 pri c. k. okrajnim poglavarstvu v Trebnim od 9. do 12. ure do-poldne.

Na dražbo bodo po sledečih številkah sle-deče reči dane.

Št. 1. Naredba 5 novih z plošami pokritih pod-cestnik vodotočev med raznimi milokazavniki od III/2 do VII/3 z ponudbino plačo za 439 gl. 10 kr.

Št. 2. Poprava petero pricestnih zidov v dol-gosti 32½ sežnjev zraven 10 krajnih kam-njev med milokazavniki IV/11—12 in VII/2—3 z ponudbino plačo za 169 gl. 19 kr.

Št. 3. Priskerbljenje in vsajenje 203 kraj-nih kamnejv za zavarvanje ceste med raznimi milokazavniki med III/15 do VII/1 z ponudbino plačo za 406 gl. — kr.

Št. 4. Priprava cestostavbinga orodja, ka-kor:

2 železna kola po 15 liber teška
4 grabenske žnore po 5 liber teške
6 velikih kladev po 8 liber teških
3 navadne ročne šajterge
2 veliki sekiri po 3 libre teške
2 mali sekirci po 1¼ liber teške
2 železna kamnoka po 5 liber teška.

Vse skupej v ponudbini ceni za 53 gl. 13 kr.

K tej dražbi se tisti, ki kaj prevzeti ho-čejo z pristavkam povabijo, da more vsak, ki zase ali za koga družiga kakor opolnomočen kaj na dražbi prevzeti hoče, 5 percentni vadium ponudbiniga plačila pred dražbo komisii izro-čiti, ki se mora po prevzetju na 10 percentno kavcijo dražbine cene povisati.

Pisane naročila, ki so dobro napravljene z 5 percentnim vadiumam preskerbljene, ali v

katerih se skaže, da se je v kako javno de-narnico ta plača vložila, se tudi prejemajo, v kte-rih se mora naravnost naznaniti, da se naro-čniku stavbeni pogoji z stavbinim popisom vred dobro znani; vendar se morajo te pisane naročila pred začetkam javne dražbe komisii izročiti, ali se pred ta dan kakor se dražba začne c. k. okrajni stavbeni vradnji v Višnjogori izro-čene biti.

Zadevni dražbeni pogoji, stavbeni popisi in načerti in ostanki nad stroški se zamorejo vsak dan v navadnih vradnih urah pri pod-pisanim kakor tudi pri c. k. okrajnim pogla-varstvu v Trebnim pregledati.

C. k. okrajna stavbina vradnja v Višnjogori 26. marca 1851.

Okrajni inženir
Hans. s. r.

št. 734/1851

(41.) 3

Oznaniilo.

Podpisano c. k. vodstvo meni poštno ek-spedicio v Borovnici napraviti. Ta poštna ek-spedicia se bo pečala z preiskerbovanjem pi-semskih in voznopostnih pošilitev in bo z po-štiao vradnjo na Verhniki po pešnim potu v vsakdanjo zvezo tako stopila, da bo pot vsak dan popoldan iz Borovnice na Verhniko šel, tu prenočil in se drugo jutro spet v Borovnico vernil.

Poštnimu ekspedientu se bo za priskerbo-vanje poštnih opravil in za vradne potrebe na leto sto goldinarjev zagotovilo, nasproti je pa on zavezan slušbeno kavcijo z dve sto goldi-narjemi vložiti in za primerno stanico za poštno ekspedicio poskerbeti.

To se tedaj zavolj prevzetja službe po-štne ekspedienta s tem pristavkam javno na-znani, da tisti, ki se za to službo oglašijo, skažejo svojo starost in naravno zaderzanje, potrebno zmožnost, potem pripravno stanico z drugim posestvom vred in do 10. aprila t. l. pri tukajšnji vradnji prošnjo vložje.

Kar poslednjič zgorej omenjeno zvezo z Verhniko vtiče, je treba, da se tudi od enim letna plača za pota izreče, pri tem se pa opomne, da se bo pri sicer enakih okoljshinah posebno na naj nižji ponudbo gledalo.

C. k. poštno vodstvo v Ljubljani 20. marca 1851.

št. 600.

Oznaniilo.

(43.) 3

Občina Kamna Gorica bo zanaprej iz iz-ročivnega okroga poštne vradnje v Krajnu izločena in okrogu c. k. poštne ekspedice v Radolci podveržena.

Kar se s tem sploh na znanje da.

C. k. poštno vodstvo.

V Ljubljani 18. marca 1851.

št. 850.

Oznaniilo.

(45.) 3

Pri tukajšnjim c. k. poštnim vodstvu je stopnja eniga poštne aspiranta spraznjena.

Kdor se za to oglašji, od tega se tirja svojo dobro osvedečeno prošnjo naj dalj do 12. aprila t. l. pri tukajšnji vradnji vložiti, in skazati da je 18. leto dopolnil in da je zdrav, potem ima priložiti absolutorij, da je na kakim avstrijskim zgornjim gimnaziju ali na višji realni šoli redne predmete z dobrim vspe-ham dokončal, zraven se pa opomni, da te učne naprave v enaki verstvi stoji z učnimi napravami vojaške akademije v Wiener Neu-stadtu, inženirske akademije v Tulnu in Olu-mucu, potem mornarske učilnice in kupčijske in navtiške naprave v Terstu.

Skazati se je tudi treba o znanosti jezi-kov in nravniga zaderzanje.

Po odločbah prepisa glede pogojev za vstop v državno spraševanje se zamore po-štni aspirant le na poskušnjo za eno leto vzeti.

Namen tega aspirantniga leta, ki se ne šteje med državne službene leta je, prepi-čanje zadobiti, ako ima prosivec potrebno zmožnost in notranji poklic, se za popolnoma dobrega poštne vradnika izobraziti, in on bo moral, ako ima te pogoje, po preteku leta po-skušnje, se spraševanju podvreči, in se bo po-tem, ako bo slabo obstal kakor nerabljev spu-stil ako bo pa dobro obstal po spraznjenih stopinjah za poštne pripravnik vzel.

C. k. poštno vodstvo v Ljubljani 20. marca 1851.